

panelið

Hvonn týðning hava HF-skeiðini á bygd

Í hesum dögum stendur at lesa í bløðunum, at nú er tíð hjá teimum ungu at melda seg til nýggju HF-skeiðini, sum byrja í august. Hetta verður so triðja árið, at møguleiki er fyri at taka HF-progv, og tí er tað helst rætt at gera stóðuna upp og meta um týðningin av at hava hesi HF-skeið, og ikki minst týðningin av at hava tey úti á bygdunum.

Hvat er HF? Tað er eitt tvey-ára skeið, sum ferir til prógv, javnbjóðis studentsprogv, og sum gevur atgongd til tað sama sum studentsprogv, sum til domis sjúkrasyrstúrbugving, allar millumteknikaútbúgvingar, læraraskúla, universitet o.a. — Men HF er ein líðuligari útbúgving enn studentaskúlin, við tað at HF hevur nogvar valmøguleikar, so at næmingarnir betri kunnu fáast við tað, sum teir hava serligan áhuga fyri. Umframt at taka fult HF-prógv ber eisini til at taka prógv hara í einstøkum lærugreinum í senn. Hetta hevur ikki minst týðning fyri fólk, sum bert hava brúk fyri nokrum fámum lærugreinum fyri at fara í holt við viðari útbúgving, ella fyri tey sum eru bundin av arbeiði. Eingin vaksin á bygd nýtist nú at gremja seg um vantandi møguleikar fyri at læra meira ella at anga at tey góvust ov tíðliga við skúlanum.

Samanborið við studentsprogv kann tað eisini nevast at HF í vissum forðum gongur meira moti praktiskum viðurskiptum, sum til domis dugnaskapsprógv í fiskivinnu, sum er ein serforyskt lærugrein.

Viðvíkjandi arbeiðshatti er tann munur millum HF og studentaskúla, at karkaterir ikki verða givnir í HF fyrr enn til endaliga prógv. Harafurimoti verður givin hvørjum næmingi

ein gjøllig vegleiðing eftir tørvinum hjá tí einstaka. Hetta er møguligt tí at HF-skeiðini á bygd eru so smá, at tað alla tíðina er eitt neyvt samband millum lærara og næming. Eingin

Í dag:

Hellen Heinesen

næmingur nýtist tí at fola seg slepptan uppá fjall ella raðaleysan. — harafurtur vita teir, har lærarnir búgva, um teir hava faglar spurningar aftan á skúlatíð.

Hvat studningi og lánun viðvíkir, hava HF-næmingar somu møguleikar sum studentaskúla-næmingar. — hartil kemur so tann økonomiski fyrimumur tað er, at tey ungu á bygd kunnu búgva heima, so at nógv verður spart í húsaleigu, mati o.o.

Av minst líka stórum týðningi sum tað praktiska og økonomiska er tað menniskjansliga. Sum útbúgvingarskipanin hevur verið higartil, har hagi útbúgvingin bert hevur funnið stað í Tórshavn og síðani hjá fleiri í

Keypmannahavn eru bygdarnar vorðnar oyddar fyri lestrarhugaðan ungdom, longu frá tí tey eru 16 ár.

Í teim mest týðandi árunum hava tey ungu sostatt fingið hovuðspartin av teirra andaligu og intellektuella ávirkan frá fremmandum, og heima eru tey vorðin weekendgestir uttan samband við dagliga lívið í heiminum. Hava tey so lísið viðari í Danmark, hevur fylgjan aloftast, at tey eldri í einum barnaflokki, so at sika ikki kenna tey yngri systkini.

Burtur frá familjuni knýta tey ungu seg tættari at hvørjum øðrum. Á hendan hatt og gjøgnum viðari lesnað burtur frá heiminum tekur akademikaraklikan sáa byrjan, og koma tey aftur til Føroyar 10—15 ár seinni, seta tey seg helst niður í Tórshavn, og halda seg fyri seg sjálvan. Tey kenna ikki fólkid longur, og fólkid kennir ikki tey. Hvat tey hava gjørt frá tí tey vóru 16 til tey vóru 26—30 kunnu ætt og kenningar valla gita sær til. — tey fremmandu, sum koma aftur virka ofta porvokerandi, einans tí, at tey hugsa óðrvisi og eru annarleiðis. — og fjarstóðan millum akademikara og vanliga fólkid tykist ómetalliga stór.

Her er tað at HF á bygd hevur sín stóra týðning.

Frá 3. real kann ein flokkur nú fara yvir í HF í somu bygd, og harvið sleppa undan teimum trupulleikum, sum koma, tá ein bæði skal seta seg inn í nýggj arbeiðsviðurskipti og venja seg til nýggjar kringumstøður. Tey ungu kenna hvønn annan í HF á bygd, og í tí litla skúlanum við tveimum flokkum og 6—7 lærarum undir sama taki kemur eitt ómetalliga gott vinarlag og samanhold av sær sjálvum. Lærararnir verða ikki dómárar.

Hellen Heinesen

við-merkingar

Samskipan ella »sosialisering«

Undir hesi yvirskrift skrivur Dagblaðið um uppskotið frá landsstýrinum um samskipan av ferða- og farmaflutningi. Oddagreinin víðgerð ikki kjarnuna í uppskotinum, men tekur sosialisering-trollið fram. Dagblaðið skrivur:

«Vit meta tað vera av sera stórum týðningi, at eitt so stórt arbeiðsøki við so nógvum fólk í vinnu ikki verður offur fyri tí centraliserings-gongd sum hevur merkt t.d. Strandferðsluna hesi seinastu árin. At geva einum embættsmanni vald á yvir hundrad bilforarum, sum idiga arbeiða sjálvstøðugt og biliga rokja sitt vinnutól, hevði óivað vítt viðfært, at bilflutningur hevði gjørt líka stórum økonomiskur kleppur um beini hjá skattaborgarunum, sum Strandferðslan er, ið hevur verið ríkin sum opna-hjallur uttan rakstrarætlan, men við trekningsrætti uppá Landskassan.»

Ikki fyrstu ferð, at Dagblaðið er eftir Strandferðsluni — gott at hava gløgt eygað, men hevði tað ikki verið so snæverskygt.

At skriva, at Strandferðslan er sentraliserað, er ein reingjan av veruleikanum. Hon hevur altíð ligið í Havn, men afturimóti hava fleiri av skipunum fingið stað á hovuðsplassinum á rutunum, teir rokja, í staðin fyri at liggja við Havnabryggju sum áður.

Dagblaðið hevur sjálvandi ynskir um, at Strandferðslan gav eitt stórt yvirskot — við hækkan av ferða- og farma-gjöldum og ónýmtans skipum — so bert tey fáu høvdu møguleika at ferðast, og ferðamøguleikarnir vóru vanaligari enn idag.

Sjálvt um Strandferðslan ikki er fullgiggjað, so gevur hon feroyska fólkinum eina service. Og lat okkum heldur hava eina goða ferðaservicu við nógvum og goðum møguleikum fyri vanliga fólkid, sum gevur eitt lítið undirskot, ið kortini ikki er nakar økonomiskur kleppur, enn eina Strandferðslu fyri tey fáu.

Vínbønder berjast

Mótmaeli frá fronskum vín-bøndum móti innflutningi av ítalskum víni í farnu viku endaði við stórum mótmælasingongum og skotbardögum við politiid nærindis Miðjar-havsbýnum Narbonne. Ein politimaður og ein vínbóndi lotu liv og í minsta lagi 12 vórðu særdir undir bardög-unum.

Vátt í reiðrinum?

Harri blaðstjóri!

Óli Breckmenn hevði eitt aftursvar í Dagblaðnum 3. í hesum til eitt lögtingsreferat, sum skal hava staðið í 14. september. Óli skrivur m.a., at hann er minst líka goður sjálvstýrismaður sum tjóðveldismaður. Eg má spyrja, er vátt komið í reiðrið millum fólkaflakkin og tjóðveldisflokk-in, ella hvat er hetta fyri eitt skrivningarlag, sum málóggnini hjá hesum báðum flokkum eru óklar um viðvíkjandi sjálvstýri? Hertil er at siga, at aftan á seinasta lögtingsval vár ein meiriluti fyri sjálvstýrisflokkinum og framburðsflokkinum í føvningin hjá sær. Hetta, sum eg skrivi, skal ikki skiljast sum eg eri ósamdur við verandi sam-gongu, men fyri at visa á tað, sum eg skrivaði her omanfyri. So til samgonguskjalið. Har stendur m.a., at tað skal fæst ein bygdmenningarpolitikkur, men enn sæst lítið til ein tilkan politik. Vónandi verður hann færdur í framtíðini. Fólkid livir

ikkí av, at hetta stendur á papp-irinum. Tí hava ein idnaðarrað-gevara, so tað er bara at seta hann í sving. Landsbanki skuldi

fyri langari tíð síðani verið komin. Ein nevnd bleiv sett fyri nokrum árum síðani at kanna bankamálið, men enn er einki álit komið frá nevndini. Fyri alt tað er eingin grund at kanna. Tað er bara ein samtykt á tingi, sum manglar. So vónandi verður tann sosialistiski politikkurin veruleiki heilt skjótt.

Sosialistur

Fløskupostur úr Biscaya

Eg var ikki lítið bilsin nú eitt kvøldið, og skrúvaði frá at lurta eftir danskinum, tí eg kom beint í eina sending, har nakrir goðir »feroyingar« spældu eina væl-kenda plátu um danska trælkan o. t. l. ja, teir fólðu seg sum reinar »kulturi« hjá danska harm-flokkinum.

Tað, ið var á skránni, var hetta nógv umrødda malstriðið, og legði eg serliga merki til 2 personar, nevnlaga Finnboğa Isaksen og Herman Oskarsson.

Ikki tí at tað, teir sögdu, var serliga áhugavert, men tí at teir vóru so vælignað einigir, og tað er tað, eg ikki skilji. Sum útsiglarí havi eg fylgt væl við í malstriðnum, fái øll bløðini sendandi, og havi goða tíð at lesa tey, og skal ein samanbera tað, sum Tíðindablaðið tá skrivaði, við stóðuna í dag, so er niður-stóðan tann, at størsti svikur í hesi sak er hesin sami Finnboği. Tá teir kortini vóru so rørandi einigir, fari eg at ivast í, um

martýrglorian hjá Herman Oskarsson er so ekta, tí er hon ikki tað, so er »something rotten« — hann »ofraði« seg væl ikki bert fyri at geva tjóðveldis-monnum nakað at larva við.

Ná, tað mugu teir sjálvir um. Tað sum fekk meg at taka til pennin (Parker frá A. P. Møller) — okkurt skal eg brúka hann til —, var tað, sum hesir báir sögdu um sjómannsskúla okkara, og sum tóktist mær púra irrelev-ant. Teir komu til tað úrslit, at danir høvdu skuldina í, at hesin skúli (sum annars er feroyskur) var so goður, at vit, ið har hava gingið, kundu færa øll skip um øll heimsins høv.

Tí meina væl ikki, at vit bert skuldu tikið tað marfluguprogv, sum hvør kommandittlækni og annar hvør partreidraralærari ganga við í reyvalummanum. Hetta hevði óivað verið óført fyri at hildið okkum heima — eitt slag av modernaðum batesbandi.

Danir kunnu nokk vera nakrir stavnar, men tað kann so aldri vera teirra skuld, at feroyingar

Framhald á síðu 5